

Nadace
Ivana Dejmala
pro ochranu přírody

Obnova evropsky významné lokality Jizerské smrčiny

Nadace Ivana Dejmala pro ochranu přírody

sídlo: Vaňurova 465/20, 460 07 Liberec 3 | kancelář: Matoušova 453/21, 460 01 Liberec 3

IČ: 467 460 30

zastoupená Mgr. Ondřejem Petrovským, ředitelem

tel: 605 701 503 | email: info@nadaceivanadejmala.cz | www.nadaceivanadejmala.cz

bankovní spojení: 346 35 88/0300

Jizersko-ještědský horský spolek

sídlo: Nerudovo náměstí 108/1, 460 01 Liberec 1

IČ: 651 003 52

www.horskyspolek.cz

ŘÍJEN 2020

Popis problematiky

Území evropsky významné lokality (EVL) Jizerské smrčiny je tvořeno souborem unikátních horských, podmačených smrčin, rašelinišť a vrchovišť v centrální části náhorní plošiny Jizerských hor. Na území se vyskytuje řada zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin. Ze zoologického pohledu má lokalita význam především jako podstatná součást hnízdního areálu tetřívka obecného a s výskytem dalších zvláště chráněných druhů ptáků.

Asi třetinu území EVL tvoří biotopy silně ovlivněné nebo vytvořené člověkem. Zdejší lesní porosty jsou tvořeny převážně smrkem ztepilým a nepůvodními dřevinami. U porostů nepůvodního smrku pichlavého začíná poškození (místy plošné) houbou kloubnatkou smrkovou. Listnaté dřeviny v těchto porostech jsou trvale poškozovány okusem spárkaté zvěře a jejich zastoupení je nižší, než by bylo žádoucí. Rašelinné ekosystémy zaznamenaly negativní vliv odlesnění, který je postupně zmírňován, nadále jsou však ovlivňovány narušením vodního režimu, tlakem zvěře a zarůstáním. Na Vaši společnost se obrácíme s žádostí o podporu projektu obnovy evropsky významné lokality Jizerské smrčiny, jehož cílem je dané problémy řešit.

Představení projektu

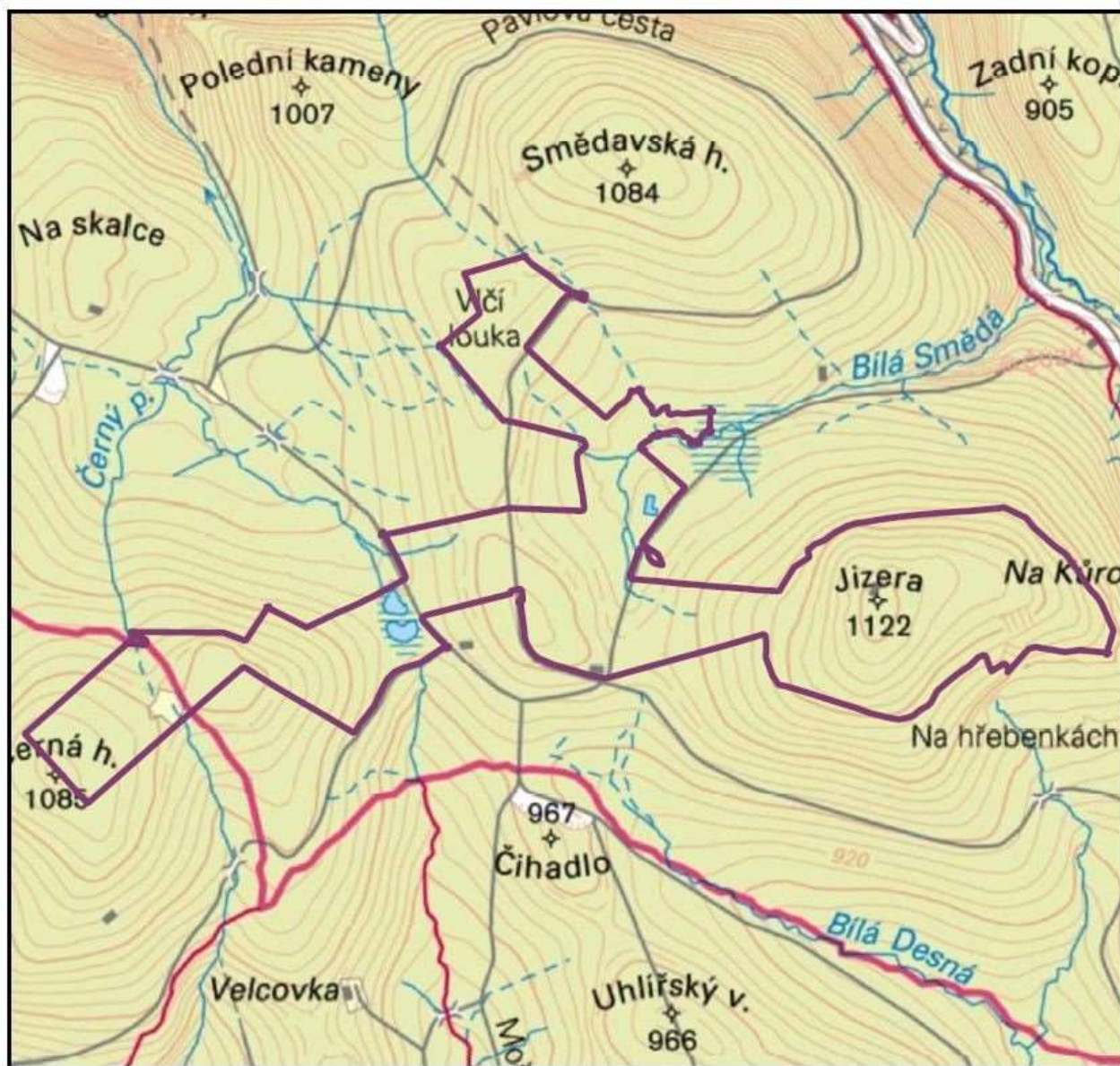
Projekt realizovaný v letech 2019–2021 je zaměřen na zvýšení druhové i věkové rozmanitosti lesních porostů cenného území v samém srdci Jizerských hor. Počítá s výřezem nepůvodních dřevin a kosodřevin a naopak výsadbou geneticky původních smrků ztepilých a zavedením příměsí listnatých dřevin včetně ochrany proti poškození zvěří. Další část projektu se zaměřuje na nápravu vodního režimu. Konkrétně zmírněním negativních účinků rychlého odtoku vody z vrchoviště formou vybudování 60 přehrážek.

Lokalizace projektu

Projekt je situován do evropsky významné lokality Jizerské smrčiny, která navazuje na následující zvláště chráněná území nebo lokality Natura 2000:

Název	Kategorie
Jizerské hory	Chráněná krajinná oblast (CHKO)
Jizerské smrčiny	Evropsky významná lokalita
Jizerské hory	Ptačí oblast
U Posedu	Přírodní památka (PP)

Název	Kategorie
Vlčí louka	Přírodní památka (PP)
Klečové louky	Přírodní rezervace (PR)
Na Čihadlech	Přírodní rezervace (PR)
Černá Hora	Přírodní rezervace (PR)

Jaké jsou příčiny problému?

Současný nepříznivý stav lokality je výsledkem dlouhého období pěstování stejnověkých převážně smrkových monokulturních lesních porostů, které podlehlý v minulém období kalamitě. Narušená ekologická stabilita lesů Jizerských hor je kromě extrémních imisí ekologických vlivů i důsledkem nevhodné druhové skladby lesních porostů založených v minulosti a mnohdy i nepřiměřených způsobů hospodaření v nich.

Co je cílem projektu?

Cílem projektu je zvýšení biodiverzity lesních porostů v EVL Jizerské smrčiny a úprava vodního režimu krajiny. Plánovaná opatření odpovídají přístupu přírodě blízkého pěstování lesa s důrazem na biodiverzitu a ekologickou stabilitu lesních porostů. Problematika zvýšení odolnosti lesů Jizerských hor úzce souvisí s obnovou geneticky původní dřevinné skladby a zejména se zvyšováním podílu listnatých dřevin a jedle. Jejich nízké a nerovnoměrné zastoupení si žádá jejich umělé zavádění, jemuž musí předcházet citlivá regulační opatření. Na vybraných lokalitách bude proveden úplný výřez nepůvodních dřevin (smrku pichlavého a kosodřeviny). Do porostů bude vysazena příměs listnatých dřevin (jeřáb ptačí, bříza karpatská, javor klen) a to převážně na sušších místech. Na vhodných stanovištích bude doplněna jedle. Zastoupení cílových dřevin se zvýší z 65% na 80% oproti náhradním dřevinám. Veškerý sadební materiál bude z místně původních druhů. Všechny výsadby je nutné chránit před poškozením zvěří (individuální ochrany, malé oplocenky nebo repelenty). V jádrových částech vrchovišť a rašelinišť budou díky 60 vybudovaným přehrázkám vytvořeny podmínky pro nápravu vodního režimu. Zmírní se také negativní účinky rychlého povrchového odtoku vody z vrchovišť. Udržitelnost projektu bude zajištěna z vlastních prostředků realizátora. Projekt vychází z platného Plánu péče CHKO Jizerské hory a navazuje na schválené plány péče o zvláště chráněná území.

Jaké konkrétní aktivity v projektu budou realizovány?

Redukce nepůvodních dřevin (smrk pichlavý a kosodřevina)

Na ploše 3,1 ha dojde k redukci nepůvodních dřevin a dřevní hmota bude ponechána na místě.

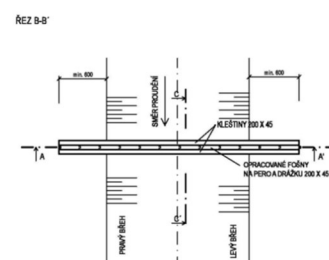
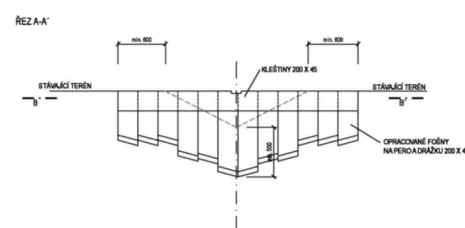
Výsadby listnatých dřevin, smrku ztepilého a jedle.

V zájmovém území bude na ploše 25,91 ha vysázeno celkem 14 100 sazenic a poloodrostků (jeřáb ptačí, bříza karpatská, javor klen), smrku ztepilého a jedle bělokoré. Výsadby budou prováděny ruční kopečkovou sadbou, v určeném sponu, bez předchozí chemické nebo mechanické úpravy půdy. K novým výsadbám bude instalována ochrana dřevin proti poškození zvěří (oplocenky drátěné, individuální ochrany, letní postřiky), včetně likvidace starých nefunkčních ochran a oprav oplůtků. Letní postřiky budou opakovány každoročně, oplocenky a ochrany budou opravovány podle potřeby.

Úprava vodního režimu: vybudování hrázek

Ke zpomalení povrchového odtoku vody z vrchoviště budou na lokalitách v PR Na Čihadlech, Velká Klečová louka, Smrčková loučka a Vánoční louka (PR Černá hora) instalováno 60 přehrázek. Budou zpřístupněna vybraná místa (odstranění rákosu a vysokých travin) a na nich budou osazeny konstrukce svislé hrázky z dřevěných fošen tloušťky 45 mm.

Hrázka

Co se doposavad realizovalo?

Koncem loňského léta se projekt začal úspěšně realizovat. Vysázeno bylo 3,2 tisíce smrků ztepilých, 900 jeřábů ptačích a 250 javorů klenů, celkem tedy 4 350 sazenic geneticky původních stromů. Z důvodu ochrany před přemnoženou spárkatou zvěří muselo být vybudováno 640 m oplocenek, které novou výsadbu chrání a ostatní sazenice v celkovém počtu 3,2 tisíce kusů byly před okusem ošetřeny repelenty.

Podařilo se též vybudovat 20 dřevěných přehrázek, které již úspěšně plní svou funkci. Práce budou pokračovat i v letošním roce, jen co to místní a klimatické podmínky dovolí a vše by mělo být dokončeno v roce 2021.

Přehled množství a typů sadebního materiálu

Sazenice	Kód	Cena ks bez DPH (Kč/ks)	Počet (ks)	Celkem bez DPH (Kč)	Celkem s DPH (Kč)
Jedle bělokorá	10275	60,00	50	3 000	3 4500
Smrk ztepilý	01261	16,00	4 000	64 000	73 600
Smrk ztepilý	01265	16,00	4 000	64 000	73 600
Celkem:			8 050	131 000	150 650

Poloodrostky	Kód	Cena ks bez DPH (Kč/ks)	Počet (ks)	Celkem bez DPH (Kč)	Celkem s DPH (Kč)
Bříza karpatská	65305	45,00	2 750	123 750	142 313
Jeřáb ptačí	66305	30,70	2 800	85 960	98 854
Javor klen	53305	55,00	500	27 500	31 625
Celkem:			6 050	237 210	272 792

Rozpočet projektu a tabulkový přehled projektovaných prací

Činnost	Počet technických jednotek	Technická jednotka (T.j.)	Cena / T.j. (Kč)	Cena bez DPH (Kč)	Cena včetně DPH (Kč)
Rekonstrukce porostů, výsadby a jejich ochrana					
První sadba do nepřipravené půdy - ruční, kopečková	14 100	ks	12	169 200	204 732
Jedle bělokorá - sazenice 35+	50	ks	60	3 000	3 450
Smrk ztepilý - sazenice 35+	4 000	ks	16	64 000	73 600
Smrk ztepilý - sazenice 35 +	4 000	ks	16	64 000	73 600
Bříza karpatská - poloodrostky 50+	2 750	ks	45	123 750	142 313
Jeřáb ptačí - poloodrostky 50+	2 800	ks	30,7	85 960	98 854
Javor klen - poloodrostky 50+	500	ks	55	27 500	31 625
Oplocenky z nového materiálu - drátěné - horské	640	m	340	217 600	263 296
Nástřik sazenic repelenty - letní	19 200	ks	0,8	15 360	18 586
Rozebrání a likvidace plastových a drátěných ochranných do 170 cm	150	ks	50	7 500	9 075
Individuální ochrana - oplůtky vzor KRNP	2 000	ks	360	720 000	871 200
Individuální ochrana - oplůtky vzor KRNP - oprava	245	ks	50	12 250	14 822
Rozčleňování porostů	400	m	3	1 200	1 452
Výřez náhradních dřevin a snášení (kosodřevina)	0,5	ha	50 000	25 000	30 250
Výřez náhradních dřevin a snášení, vyvětvení (smrk pichlavý)	2,6	ha	40 000	104 000	125 840
Rekonstrukce porostů celkem:				1 640 320	1 962 695

Úprava vodního režimu – 60 hrázek					
Odstranění travin, rákosu	0,60	ha	20 000	12 000	14 520
Odkopávky nezapažené v hornině	6	m ³	500	3 000	3 630
Montáž konstrukce svislé hrázky	120	m ²	1 500	180 000	217 800
Prkna, fošny smrkové, hoblované - pero, drážka	22,2	m ³	7 500	166 500	201 465
Spojovací prostředky pro montáž hrázek	10	m ³	200	2 000	2 420
Přesun hmot pro revitalizaci rašeliniště	33,91	t	1 100	37 305	45 139
Úprava vodního režimu celkem:				400 805	484 974

Příprava projektu					
Náklady na přípravu projektu	1	ks	122 000	122 000	147 620
Příprava projektu celkem:				122 000	147 620

Celkové náklady projektu:				2 163 125	2 595 289
----------------------------------	--	--	--	------------------	------------------

Získaná dotace Jizersko-ještědského horského spolku z OPŽP:				2 032 925	
Vlastní spolufinancování ze strany naší nadace:				562 364	

O co žádáme

Realizace celého projektu je závislá na prostředcích, které se nám podaří získat od našich dárců. Na Vaši společnost se obrácíme s žádostí o finanční podporu na jeho pokračování. Celkový rozpočet projektu je 2,6 miliónů korun a Jizersko-ještědskému horskému spolku, který je realizátorem celé akce, se na něj podařilo získat dotaci z OPŽP ve výši cca 2 mil. korun. Naše nadace se zavázala uhradit nezbytné spolufinancování ve výši 562 364,- Kč a byli bychom Vám velice vděční, pokud byste nám s další etapou projektu pomohli. S žádostí o dar se obrácíme na vícero subjektů a doposud jsme získali přes 434 tisíc korun. Věříme, že se nám na realizaci projektu podaří zbývajících potřebných prostředky sehnat. I dar v řádu tisíce korun je pro nás velice cenný a našemu snažení velmi pomůže.

Co můžeme nabídnout

Rozhodnete-li se nás podpořit, nabízíme prostor pro Vaše logo v benefičním kalendáři Zaostřeno na Jizerky, který má již dlouhodobou tradici a u veřejnosti je velice oblíbený. Dále bude Vaše společnost uvedena i ve výroční zprávě a na našich internetových stránkách. A to vše ve spojení s projektem, který pomůže přírodně cenným podmáčeným smrčinám v samém srdci Jizerských hor. Během 3 let dojde k výsadbám více jak 14 tisíc geneticky původních sazenic stromů a díky Vaším prostředkům se podaří obnovit i unikátní rašeliniště, která jsou v současné době ohrožena vysycháním.

O nadaci

Nadace Ivana Dejmal pro ochranu přírody funguje již od roku 1993 a je významnou celostátně působící nadací v oblasti životního prostředí. Chráníme a obnovujeme přírodní prostředí a motivujeme k tomu i širokou veřejnost. Poskytujeme nezávislou finanční pomoc organizacím i jednotlivcům, jejichž činnost je ve shodě s posláním nadace. Podporujeme projekty na ochranu a obnovu hodnot přírodního a krajinného prostředí. Pravidelně procházíme obsáhlým hodnocením a jsme držiteli certifikátu Známka kvality, která je udělována Fórem dárců ověřeným nadacím. Za 26 let našeho působení jsme pomohli již stovkám projektů částkou přesahující 22 miliónů korun.

V roce 2019 jsme pomohli přírodě a krajině v našem okolí více než 1,5 miliónem korun. Naše podpora se v posledních letech zaměřuje na výsadbu druhově i věkově rozmanitých lesních porostů tak, aby byly zdravější a stabilnější i pro budoucí generace. Soustředíme se též na projekty související se zadržováním vody v krajině tak, aby v době přívalových dešťů dokázala vodu zadržet a naopak v době sucha ji mohla postupně uvolňovat. Důraz klademe i na zvyšování biodiverzity v krajině, ekologickou výchovu dětí nebo výzkumné, vzdělávací a osvětové aktivity.

Nadace Ivana Dejmal pro ochranu přírody je zřízena za veřejně prospěšným účelem ochrany a obnovy hodnot přírodního a krajinného prostředí. Dále pak za účelem podpory ekologické výchovy, mezisektorové spolupráce, realizace strategie trvale udržitelného života a rozvoje harmonického vztahu lidí ke krajině, v níž žijí.

Naši vizí je čisté, přirozené, druhově rozmanité přírodní a krajinné prostředí a společnost, která dodržuje principy trvale udržitelného života.

Pomozte Jizerským smrčinám vrátit jejich původní podobu.

Děkujeme!

